

MONENLAISTA VAIKUTTAVUUTTA

Syksyn kirjastoverkkopäivillä Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja Kimmo Tuominen piti puheenvuoron globaaleista megatrendeistä ja kirjastojen mahdollisuuksista vaikuttaa niihin. Käynnissä on monia negatiivisia megatrendejä, kuten ilmastonmuutos sekä yhteiskunnallisen luottamuksen heikentyminen. Puheenvuorossaan Tuominen visioi, kuinka kirjastoverkon eri toimijat voivat yhdessä toimimalla maksimoida yhteiskunnallisen vaikuttavuutensa ja kääntää kehitystä parempaan suuntaan.

Tuominen toi esiin myös heikoksi signaaliksi tulkittavan kehityksen, jossa taloudellisen ja materiaalian pääoman keräämistä tärkeämmäksi on muodostumassa kulttuurisen ja sivistyksellisen pääoman hankkiminen. Kirjastojen aineistot ja palvelut tarjoavat tukea tämän pääoman hankintaan. Samalla kyse on muutoksesta kohti kestävämpää elämäntapaa. Digitaalisten tietoa-aineistojen helpompi saavutettavuus ja erilaiset yhteistä tilankäyttöä ja yhteisöllisyyttä tukevat kirjaston palvelut mahdollistavat osaltaan muutoksen.

Yksittäisten kirjastojen vaikuttavuuden arvioiminen ja mittaaminen on tunnetusti vaikeaa. Vaikuttavuuden tutkiminen on yleensä syytä rajata tarkasti tiettyyn asiaan tai palveluun. Silti kirjaston käyttäjien kokemukset ja tarpeet voivat vaihdella niin paljon, että luotettavaa tietoa vaikuttavuudesta on vaikea saada.

Tästä lehdestä voit lukea artikkelin Suomen ympäristökeskuksen tuottamien julkaisusarjojen arvioinnista. Se kertoo omalla tavallaan tieteellisten aineistojen vaikuttavuudesta, mutta

erityisesti tieteellisen tiedon käytöstä ja siihen liittyvistä tarpeista. Arviointiin sisältyneistä asiantuntijoiden haastatteluista ilmeni, että kokonaista julkaisua olennaisempaa oli se, miten helposti ja nopeasti julkaisun sisältämää täsmätietoa voidaan hyödyntää. Tarvetta havaittiin sisällöistä nousevien ydinviestien tarjoamiselle erikseen, ja pelkän tekstin lisäksi kysyntää tuntui olevan myös tiedon visualisoinnille.

Erilaisten käyttäjäryhmien tiedonkäyttötarpeiden yhä parempi tunnistaminen ja niihin reagoiminen tarjoanee mahdollisuuksia vaikuttavuuden lisäämiselle kaikenlaisissa kirjastoissa.

Tänäkin vuonna STKS työryhmieneen on luonut edellytyksiä tieteellisten kirjastojen vaikuttavuudelle, etenkin tarjoamalla koulutusten muodossa tukea ammatillisen tiedon päivittämiseen. Seuran työryhmiä ja niiden toimintaa on myös esitelty Signumin eri numeroissa. Tässä lehdessä esittelyvuoron saa Aineistojen saatavuus-työryhmä.

Kansalaistiede on noussut keskusteluihin yhä useammin viime vuosina. Nyt voit lukea Signumista artikkelin, jossa aihetta käsitellään erityisesti tieteellisten kirjastojen kontekstissa. Toisenlaista ammatillista pohdittavaa tarjoaa artikkeli kuvailutyön muutoksista ja vaatimuksista.

Pekka Olsbo kertoo tämän lehden haastattelussa pitkän kirjastouransa vaiheista, samalla paljastuu asioita hänen elämästään laajemminkin – ja persoonasta työroolin takana.

Toivotan rauhallista joulun aikaa ja hyviä lukuhetkiä kaikille Signumin lukijoille!

Mika Holopainen